

Zastavení exekuce

Co se rozumí exekucí, jejíž zastavení by odporovalo dobrým mravům, není v soudní praxi dosud vymezeno. S ohledem na znění ustanovení § 55 odst. 9 EŘ jako celku a zjevný záměr zákonodárce zredukovat množství dlouhodobě bezvýsledných exekucí si lze představit pod touto kategorií pouze zcela výjimečné případy. Za ty lze např. považovat okolnost, kdy hmotněprávní závazek, pro který se exekuce vede, je svou povahou (zvýšená potřeba ochrany zákonem) téměř srovnatelný se zbývajícími výslovně uvedenými právními tituly, kdy existuje nějaký významný důvod pro ochranu přímo osoby oprávněného anebo takové okolnosti, pro které by se zastavení exekuce zjevně přičilo dobrým mravům (např. právní jednání povinného, který se v průběhu exekuce prokazatelně snažil tzv. odklánět svůj majetek).

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 398/2025 ze dne 25.3.2025)

Nejvyšší soud rozhodl v exekuční věci oprávněné Capital ABK s. r. o., se sídlem v Z., zastoupené Mgr. K.H., advokátkou se sídlem v Z., proti povinnému A. S., pro 1 108 930 Kč s příslušenstvím, vedené u soudní exekutorky Mgr. Z.G., Exekutorský úřad Praha 6, pod sp. zn. 180 EX 7553/06, o dovolání oprávněné proti usnesení Krajského soudu v Brně – pobočky v Jihlavě ze dne 17. října 2024, č. j. 72 Co 204/2024-183, tak, že dovolání oprávněné se zamítá.

Z odůvodnění:

Shora citovaným usnesením Krajský soud v Brně – pobočka v Jihlavě (dále jen „odvolací soud“) k odvolání oprávněné potvrdil usnesení soudní exekutorky Mgr. Z.G., Exekutorský úřad Praha 6 (dále jen „soudní exekutorka“), ze dne 8. května 2024, č. j. 180 EX 7553/06-171, ve výrocích, jimiž soudní exekutorka zastavila exekuci podle ustanovení § 55 odst. 11 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „EŘ“ (výrok I), rozhodla o nákladech exekuce (výrok II), o jejich náhradě soudní exekutorce (výrok III) a oprávněné vůči povinnému (výrok IV); odvolací soud pak dále rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení.

Odvolací soud ve svém rozhodnutí nepřisvědčil tvrzení oprávněné, že zastavení exekuce v posuzované věci je v rozporu s dobrými mravy. Ačkoliv připustil, že právní úprava zastavování dlouhodobě bezvýsledných exekucí mohla být k právům oprávněných šetrnější, odmítl, že by pouze pro tuto skutečnost mohlo být zastavení exekuce posouzeno jako rozporné s dobrými mravy. Kolizi zastavení exekuce s dobrými mravy neshledal ani v oprávněnou popsanych okolnostech zahájení a vedení této exekuce (bdělost oprávněné a obezřetné hájení svých práv při vymáhání pohledávky, pasivita povinného a vyhýbání se plnění svých závazků), jelikož se nijak neodlišují od řady jiných bezvýsledných exekucí.

Oprávněná usnesení odvolacího soudu napadla dovoláním, jehož přípustnost vymežila tak, že napadené rozhodnutí spočívá na otázkách, které v rozhodovací praxi odvolacího soudu dosud nebyly vyřešeny, konkrétně 1) zda je zastavení exekuce v rozporu s dobrými mravy, pokud oprávněný po

celou dobu obezřetně hájil svá práva, vyvinul maximální snahu k uspokojení své pohledávky, naopak povinný byl pasivní a patrně se vyhýbal plnění svých závazků; 2) zda je spravedlivé s ohledem na právní jistotu zastavit exekuci, jež byla vedena pro pohledávku oprávněně vzniklou podle zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013, dále jen „obch. zák.“; a 3) zda je nově zakotvená právní úprava ustanovení § 55 odst. 11 věty čtvrté EŘ spravedlivá. K předloženým otázkám blíže uvedla, že v této věci je zastavení exekuce v rozporu s dobrými mravy ve smyslu ustanovení § 55 odst. 9 EŘ, proto by se na posuzovaný případ neměla vztahovat maximální doba vedení exekuce stanovená v ustanovení § 55 odst. 11 věty čtvrté EŘ. Oprávněná, jakož i její právní předchůdkyně, si počínaly při vymáhání předmětné pohledávky obezřetně, hmotněprávní závazek byl uzavřen v době, kdy povinnému bylo 42 let (nacházel se v produktivním věku), proto důvodně očekávaly, že povinný bude závazek plnit. Oprávněná je rovněž patrně mezi prvními z věřitelů, kteří proti povinnému podali návrh na zahájení exekuce, má tak výhodné pořadí, o které zastavením exekuce přišla. Povinný byl po celou dobu pasivní a zřejmě se snažil plnění vyhnout. Dovolatelka spatřuje nespravedlnost ve skutečnosti, že se v průběhu vedení exekuce změnila právní úprava, jež ovšem vůbec nereflektovala, že pohledávky vzniklé podle obch. zák. po pravomocném zastavení exekuce podle ustanovení § 408 odst. 1 se promlčí a oprávnění již nebudou moci úspěšně podat další exekuční návrh. Nadto novou právní úpravou jsou ve své podstatě „trestáni“ povinní, kteří se snaží hradit na své závazky, byť jen v zanedbatelné výši, oproti těm, jenž se plnění zcela vyhýbají. S ohledem na výše uvedené proto navrhl, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu i soudní exekutory zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací věc projednal podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. ledna 2022 (srov. část první čl. II bod 1 zákona č. [286/2021](#) Sb.), dále jen „o. s. ř.“. Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (§ 36 odst. 1 EŘ) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., a že jde o rozhodnutí, proti kterému je dovolání přípustné podle § 237 o. s. ř. pro posouzení otázky, zda lze považovat zastavení exekuce za rozporné s dobrými mravy ve smyslu ustanovení § 55 odst. 9 EŘ, pokud oprávněný po celou dobu vedení exekuce obezřetně hájil svá práva a povinný zůstal pasivní, která dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena, přezkoumal napadené usnesení ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání není důvodné.

Ze spisu se podává, že Okresní soud v Jihlavě usnesením ze dne 25. srpna 2006, č. j. 2 Nc 6007/2006-8, které nabylo právní moci dne 21. prosince 2011, nařídil exekuci pro pohledávku právní předchůdkyně oprávněně ve výši 1 108 930 Kč s příslušenstvím na majetek povinného podle vykonatelného exekutorského zápisu ze dne 7. června 2006, č. j. 025 EZ 1299/2006, jež vydala exekutorská koncipientka Mgr. T.P. V exekuci nebyla postižena nemovitá věc, ani nedošlo k částečnému vymožení pohledávky.

Podle ustanovení § 55 odst. 7 EŘ nedošlo-li po dobu posledních 6 let počítaných po vyznačení doložky provedení exekuce ani k částečnému uspokojení vymáhané povinnosti a není-li exekucí postižena nemovitá věc, vyzve exekutor oprávněného, aby ve lhůtě 30 dnů sdělil, zda souhlasí se zastavením exekuce, nebo aby ve stejné lhůtě sdělil, že se zastavením exekuce nesouhlasí. Jestliže oprávněný vyjádřil souhlas se zastavením exekuce nebo lhůta podle věty první uplynula marně, exekutor exekuci zastaví. Pro účely rozhodnutí o zastavení exekuce podle věty druhé a odstavců 8, 10 nebo 11 se na řízení spojená ke společnému řízení hledí, jako by ke spojení řízení ke společnému řízení nedošlo.

V souladu s ustanovením § 55 odst. 8 věty první EŘ nesouhlasil-li oprávněný, který není zproštěn od složení zálohy na další vedení exekuce podle odstavce 9, se zastavením exekuce podle odstavce 7, vyzve ho exekutor ke složení zálohy na další vedení exekuce.

Oprávněný je zproštěn od složení zálohy na další vedení exekuce, jde-li o exekuci k vymožení pohledávky na výživné pro nezletilé dítě, pohledávky za náhradní výživné podle jiného zákona, náhrady újmy způsobené poškozenému pracovním úrazem, nemocí z povolání, ublížením na zdraví nebo trestným činem, pohledávky z deliktu podle občanského zákoníku, bezdůvodného obohacení, pohledávky školy nebo školského zařízení z veřejné služby poskytované podle školského zákona, nebo pokud by zastavení exekuce odporovalo dobrým mravům. Nevyplývá-li z exekučního spisu opak, má se za to, že oprávněný od složení zálohy na další vedení exekuce podle věty první není zproštěn (§ 55 odst. 9 EŘ).

Je-li složena záloha podle odstavce 8 nebo jde-li o oprávněného, který byl zproštěn od složení zálohy na další vedení exekuce, lhůta podle odstavce 7 se prodlužuje o další 3 roky. Po uplynutí tříleté lhůty podle věty první se odstavce 7 až 10 a věta první použijí obdobně a lhůta podle odstavce 7 a věty první se prodlouží o další 3 roky. Po uplynutí lhůty podle odstavce 7 prodloužené o dobu podle věty první a druhé exekutor nepostupuje podle odstavce 7 až 10 a exekuci zastaví. Celková doba po vyznačení doložky provedení exekuce, po kterou nedošlo ani k částečnému uspokojení vymáhané povinnosti, nesmí v nepřerušném trvání překročit po sobě následujících 12 let od vyznačení doložky provedení exekuce nebo posledního vymoženého plnění, nastalo-li později; do této lhůty se nezapočítávají doby uvedené v odstavci 12. Dojde-li v rozhodné době k částečnému vymožení povinnosti, běží lhůta uvedená v odstavci 7 větě první znovu od počátku ode dne následujícího po dni, v němž naposledy došlo k částečnému vymožení povinnosti. Po dobu, po kterou trvá prodloužení exekuce, soud nerozhodne o zastavení exekuce pro nemajetnost a návrh na zastavení exekuce pro nemajetnost zamítne. Jde-li o oprávněného podle odstavce 9, věty druhá až čtvrtá se nepoužijí (§ 55 odst. 11 EŘ).

Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 26. června 2024, sp. zn. 20 Cdo 598/2024, uzavřel, že novela EŘ provedená zákonem č. [286/2021](#) Sb. komplexně upravuje problematiku bezvýslednosti exekucí (jde o odstavce 7 až 13 ustanovení § 55 EŘ) a konkrétně odstavce 7 a 11 ustanovení § 55 EŘ lze ve znění přechodných ustanovení uvedené novely aplikovat od 1. 1. 2023 i na řízení zahájená před účinností uvedené novely při započítání dosavadního běhu dob, s dovětkem, že pro účely postupu podle novelizované úpravy v oblasti bezvýsledných exekucí se za vyznačenou doložku provedení exekuce považuje rovněž právní moc usnesení o nařízení exekuce. Jednoznačným záměrem novelizované normy bylo stanovit časový rozsah marně vedených exekucí.

Ve svém usnesení ze dne 11. února 2025, sp. zn. 20 Cdo 2176/2024, následně vysvětlil, že v případech, kdy by zastavení exekuce odporovalo dobrým mravům, nebudou uplatněny časové limitace vedení exekuce podle ustanovení § 55 odst. 7 a 11 (k tomu např. i usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 27. listopadu 2023, sp. zn. 17 Co 249/2023).

Co se rozumí exekucí, jejíž zastavení by odporovalo dobrým mravům, není v soudní praxi dosud vymezeno. S ohledem na znění ustanovení § 55 odst. 9 EŘ jako celku a zjevný záměr zákonodárce zredukovat množství dlouhodobě bezvýsledných exekucí si lze představit pod touto kategorií pouze zcela výjimečné případy. Za ty lze např. považovat okolnost, kdy hmotněprávní závazek, pro který se exekuce vede, je svou povahou (zvýšená potřeba ochrany zákonem) téměř srovnatelný se zbývajícími výslovně uvedenými právními tituly, kdy existuje nějaký významný důvod pro ochranu přímo osoby oprávněného anebo takové okolnosti, pro které by se zastavení exekuce zjevně přičilo dobrým mravům (např. právní jednání povinného, který se v průběhu exekuce prokazatelně snažil tzv. odklánět svůj majetek).

V projednávané věci oprávněná argumentuje okolnostmi, které (jak správně uvedl v napadeném usnesení odvolací soud) nejsou u dlouhodobě bezvýsledných exekucí ničím neobvyklé. Ve smlouvě o úvěru či smlouvě o zřízení a vedení běžných účtů nelze spatřovat právní důvod, jenž by vyžadoval zvýšenou potřebu ochrany. Ze spisu rovněž neplyne, že by povinný učinil nějaké (zjevné) právní

jednání, z něhož by šlo jednoznačně usuzovat vyhýbání se plnění závazku (např. neúčinné právní jednání), či by bylo třeba pokračovat v exekuci pro jiné zcela výjimečné okolnosti. V daném případě lze naopak na zastavení exekuce ve své podstatě pohlížet jako na ochranu oprávněné před dalšími nedůvodnými náklady exekuce, jelikož po takové době bezvýsledného vedení exekuce lze jen stěží předpokládat úspěšné vymození pohledávky, obzvláště pokud oprávněná po celou dobu vymáhání pohledávky proaktivně činila kroky k jejímu úspěšnému vymození a povinný již dosáhl téměř důchodového věku.

Dovolatelka svými námitkami předestřenými v otázkách č. 2 a 3 brojí proti právní úpravě dlouhodobě bezvýsledných exekucí jako takové a její „(ne)spravedlnosti“. Soulad zákonů nebo jejich jednotlivých ustanovení s ústavním pořádkem je ovšem oprávněn posuzovat pouze Ústavní soud [čl. 87 odst. 1 písm. a) ústavního zákona č. [1/1993](#) Sb., Ústava České republiky, dále jen „Ústava“]. Dospěje-li obecný soud k závěru, že zákon, jehož má být při projednávání nebo rozhodování věci použito, nebo jeho jednotlivé ustanovení je v rozporu s ústavním pořádkem, řízení v souladu s ustanovením § 109 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přeruší a věc předloží Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 1 a 2 Ústavy (k tomu srov. např. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. června 2006, sp. zn. 21 Cdo 1792/2005; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. prosince 2013, sp. zn. 30 Cdo 772/2013; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. prosince 2019, sp. zn. 21 Cdo 2683/2019, a dále závěry přijaté v nálezu Ústavního soudu ze dne 6. června 1995, sp. zn. I. ÚS 30/94, uveřejněném ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod číslem 26, ročník 1995). Dovolací soud shodně jako soud odvolací, ač má pro výhrady oprávněné do jisté míry pochopení, neshledal s přihlédnutím k úmyslu zákonodárce i účelu příslušné právní úpravy důvody, pro které by bylo třeba řízení přerušit a předložit Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení § 55 odst. 11 věty čtvrté EŘ.

Z uvedeného vyplývá, že rozhodnutí odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správné. Protože nebylo zjištěno, že by řízení bylo postiženo některou z vad, uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. nebo v § 229 odst. 3 o. s. ř. nebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání oprávněné podle ustanovení § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl.

Další články:

- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)